

de bestaaende Anlæg den Udstrækning, som de allerede have; denne Lov kommer jo kun til at gjælde for Fremtiden og naturligvis for en fjernere Fremtid, saaledes at der endnu vil kunne foretages adskillige Telefonanlæg i den Tid, inden hvilken en saadan Lov, der hæver Eneret for Statstelegrafen, vil komme til Gylbigheid. Naar et andet æret Medlem, der sidder ved Siden af den sidste ærede Taler (Bloug), hentydede til, at Telefonvæsenet ikke vilde faae nogen stor Betydning til Formindskelse af Statstelegrafens Virksomhed og Indtægter, fordi det er saa overordentlig dyrt, forekommer det mig, at det ærede Medlem ser hen paa et andet Forhold end det, som man egentlig taler om, naar man spørger, om det er dyrt eller ikke; det, som det ærede Medlem taler om, er den Ting, at en privat Mand har en Telefonledning til sit Etablissement, hvorved han kan sætte sig i Forbindelse med mange andre Mennesker; men taler man om den almindelige Taxt for Telefonkorrespondance fra bestemte Kontorer til Steder, hvormed de staa i Forbindelse, saa tror jeg nok, at man kan forudsætte, at det kan gøres en hel Del billigere end Benyttelse af Statstelegrafen, fordi Anlægget af selve Telefonen er meget billigere end Anlægget af Statstelegrafen. Den ærede Ordfører mente, at hvad der har været i overveienende Grad den vigtigste Indvending mod Telefonvæsenet, var den Udset til en Forringelse i Indtægterne for Statstelegrafen, som fulgte deraf. Sed veed ikke, at mine Udtalelser have givet Anledning til denne Opfattelse, jeg har naturligvis nævnt det, fordi det var muligt, ialtfald ikke usandsynligt, at det vilde blive Tilfældet, men det vil jo komme ganske an paa, i hvilken Udstrækning og paa hvilke Vinter Telefonerne blive anlagte. Der kan jo være Steder, hvor de kunne anlægges uden Skade for det bestaaende Telegrafvæsen, jeg vil indrømme, at de kunne komme paa Steder, hvor de maatte kunne bewirke en Forøgelse af Indtægten for Statstelegrafen, men at de i overordentlig stor Udstrækning og paa mange Vinter ville bewirke en sølelig Nedgang i Indtægterne for Statstelegrafen, det tror jeg. Men i det Hele taget, hvorfor have vi Eneret paa Postvæsenets Omraade? Man har en saadan Eneret dels for at sørge for, at der er et Institut, en Indretning, som Folk med Tryghed kunne betroe deres Breve, og af hvem de kunne forlange dem besørgede paa den alleromhyggeligste Maade, saavidt muligt uforstyrret af Konkurrencen, og det er jo klart, at hvis der kommer et overordentlig udbredt privat Telefonnet, vil det hele Meddelelses-

væsen komme til at lide af en vis Usikkerhed. Hvormange er der ikke, som, naar Telefonerne blive billigere — og de ville formodentlig blive billigere — ville henvende sig dertil, og først naar man flere Gange har mærket, at her mangler Sikkerheden, vil man beklage, at man har ladet et saadant Net udbrede sig over Landet, som har forstyrret den Sikkerhed i Meddelelserne, som man maatte ønske var tilstede, og som man maa antage ikke vil kunne trives uden et Monopol. Med den samme Net maatte det kunne forlanges, at Postvæsenets Monopol skulde fortabes, saa at man kunde overlade til Spekulationen at etablere billigere Besørgelsesmidler og til Publikum at vælge imellem dem, men det har man ikke anset for at være heldigt. Den ærede Ordfører jagde, at Telefonen ikke kunde undværes ved Siden af Telegrafen; det sluttede sig til en Udtalelse fra mig, at Telegrafen ikke kunde undværes, fordi man har opfundet Telefonen. Jeg vil nu ikke sige, at det er fuldkommen rigtigt, det er ikke fuldkommen rigtigt, at Telefonen ikke skulde kunne undværes, men at den kan være et meget behageligt Supplement til Telegrafvæsenet, indrømmer jeg. Der er imidlertid jo heller ikke Tale om at forbyde den, tværtimod, der er Undtagelser, og jeg er villig til at gjøre rimelige Tilbud i saa Henseende og indenfor visse Grænser forøge de lovbestemte Undtagelser. Jeg tror, at det ærede Medlem er enig i, at der ikke er nogen som helst Grund til at nære den Mistanke til Administrationen, at den skulde være utilbøielig til at meddele Koncession paa billige Betingelser endogaa i stort Omfang, og jeg ser en Bestyrkelse deri, at i Norge, hvor der er Monopol, ere Telefonerne udbredte til stor Nytte for Publikum mere end noget andet Sted, og det viser, at Telefonerne meget godt kunne bestaa og udbrede sig selv med Monopol for Statstelegrafen. Den ærede Ordfører mente, at Loven var skreven under andre Forudsætninger end dem, der nu vare tilstede, og at man vel nærmest egentlig ikke havde vidst, hvad man skrev. Det maa jeg nedlægge en Indsigelse imod. Det har ikke været Regeringens Tanke at faae Monopol paa Telefonvæsenets Omraade, man har nemlig aldrig tænkt paa selv at ville anlægge Telefoner, og Rigtigheden af de Grunde, som den ærede Ordfører har anført for, at det vilde være rigtigt, at Telefonvæsenet ikke inddroges under Telegrafvæsenet, erkjender jeg tilbøds, men det har heller ikke været Meningen. Lovforslaget er kun skrevet for at indføre Eneret for Telegrafvæsenet, og naar man udrykkelig kun fremhæver i Lovforslaget, at Telefonanlæg skulle